

Số: 05 /CT-VKSTC

Hà Nội, ngày 27 tháng 04 năm 2020

CHỈ THỊ

VỀ TĂNG CƯỜNG TRÁCH NHIỆM CÔNG TỐ TRONG GIẢI QUYẾT CÁC VỤ ÁN HÌNH SỰ, ĐÁP ỨNG YÊU CẦU ĐẤU TRANH PHÒNG CHỐNG TỘI PHẠM

Thực hiện chủ trương của Đảng về cải cách tư pháp, trong những năm vừa qua, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao đã ban hành các chỉ thị để tăng cường trách nhiệm công tố trong hoạt động điều tra, gắn công tố với hoạt động điều tra nhằm đáp ứng yêu cầu đấu tranh phòng chống tội phạm.

Sau khi các chỉ thị được ban hành, toàn Ngành kiểm sát đã thực hiện nhiều biện pháp tăng cường trách nhiệm công tố, đề ra các biện pháp phòng chống oan, sai, nâng cao tranh tụng tại phiên tòa, bảo đảm việc truy cứu trách nhiệm hình sự đúng người, đúng tội, đúng pháp luật. Kết quả đạt được cho thấy Viện kiểm sát đã thể hiện rõ vai trò quan trọng trong tố tụng hình sự, qua đó tạo được niềm tin của Đảng, Nhà nước và nhân dân đối với Ngành kiểm sát. Tuy nhiên hoạt động công tố của Viện kiểm sát vẫn còn có mặt hạn chế nhất định, vẫn để xảy ra trường hợp khởi tố sau đó phải đình chỉ điều tra do không phạm tội; chất lượng tranh tụng tại phiên tòa chưa đáp ứng yêu cầu cải cách tư pháp, vẫn còn trường hợp Viện kiểm sát truy tố, Tòa án xét xử tuyên không phạm tội hoặc không đúng tội danh. Trước những yêu cầu mới, trong điều kiện Luật tổ chức Viện kiểm sát nhân dân năm 2014, Bộ luật tố tụng hình sự năm 2015 quy định nhiệm vụ, thẩm quyền của Viện kiểm sát được mở rộng, tăng thêm, cần thiết phải tăng cường trách nhiệm công tố trong suốt quá trình giải quyết vụ án hình sự.

Để tăng cường trách nhiệm công tố trong giải quyết các vụ án hình sự, đáp ứng yêu cầu đấu tranh phòng, chống tội phạm trong tình hình mới, Viện trưởng VKSND tối cao yêu cầu các đơn vị thực hành quyền công tố thuộc VKSND tối cao, Viện kiểm sát quân sự và Viện kiểm sát nhân dân các cấp triển khai nghiêm túc, hiệu quả các nhiệm vụ sau đây:

I. MỤC TIÊU, YÊU CẦU.

Quan triệt và thực hiện nghiêm túc chủ trương của Đảng, các chỉ thị của Viện trưởng VKSND tối cao về tăng cường trách nhiệm công tố trong tố tụng hình sự, bảo đảm việc truy cứu trách nhiệm hình sự đúng người, đúng tội, đúng pháp luật; không để xảy ra oan sai hoặc bỏ lọt tội phạm, bảo vệ tốt quyền con người trong tố tụng hình

sự. Phần đầu đạt và vượt chỉ tiêu đề ra đối với Ngành kiểm sát theo Nghị quyết số 96/2019/QH14 ngày 27/11/2019 của Quốc hội;

Phải xác định tăng cường trách nhiệm công tố trong giải quyết vụ án hình sự là chủ trương lớn, nhiệm vụ trọng tâm của toàn Ngành. Việc tổ chức thực hiện phải nghiêm túc, có chất lượng, hiệu quả, không hình thức.

II. CÁC NHIỆM VỤ CỤ THỂ.

1. Viện kiểm sát các cấp phải tăng cường đổi mới, nâng cao trách nhiệm công tố trong giải quyết các vụ án hình sự, thực hiện có hiệu quả các biện pháp chống oan, sai trong tố tụng hình sự, bảo đảm việc truy cứu trách nhiệm hình sự đúng người, đúng tội, đúng pháp luật, không làm oan người vô tội hoặc bỏ lọt tội phạm. Người đứng đầu phải chịu trách nhiệm về chất lượng, hiệu quả thực hành quyền công tố trong giải quyết các vụ án hình sự, nâng cao chất lượng công tác quản lý điều hành; xây dựng lề lối làm việc khoa học; tăng cường vai trò của cấp phó, gắn trách nhiệm của cấp phó với hiệu quả công tác thuộc lĩnh vực được phân công phụ trách; Kiểm sát viên phải nâng cao trách nhiệm, chủ động hơn, sâu sát hơn, toàn diện hơn khi thực hành quyền công tố trong quá trình giải quyết vụ án, từ giai đoạn xác minh tố giác, tin báo tội phạm và kiến nghị khởi tố, đến giai đoạn khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án hình sự.

Trong giai đoạn xác minh tố giác, tin báo tội phạm và kiến nghị khởi tố phải phối hợp chặt chẽ với Cơ quan có thẩm quyền điều tra, kiểm sát chặt chẽ 100% tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố do Cơ quan có thẩm quyền điều tra thụ lý, giải quyết. Nâng cao trách nhiệm trong việc xét, phê chuẩn áp dụng các biện pháp ngăn chặn, các biện pháp cưỡng chế, chủ động đề ra các yêu cầu xác minh để làm rõ sự việc, kiên quyết yêu cầu hoặc trực tiếp quyết định huỷ bỏ các quyết định không khởi tố vụ án hình sự không đúng pháp luật của Cơ quan điều tra; tăng cường trực tiếp xác minh tố giác theo quy định tại khoản 3, Điều 145 Bộ luật tố tụng hình sự khi phát hiện vi phạm pháp luật nghiêm trọng hoặc có dấu hiệu bỏ lọt tội phạm.

Trong giai đoạn khởi tố, điều tra vụ án, phải nắm chắc tiến độ điều tra vụ án, chủ động đề ra yêu cầu điều tra chính xác để hỗ trợ Điều tra viên thu thập chứng cứ làm rõ vụ án; thận trọng khi xét, phê chuẩn các lệnh, quyết định tố tụng. Trường hợp người bị bắt, người bị khởi tố không nhận tội hoặc tài liệu chứng cứ có mâu thuẫn, thì phải trực tiếp lấy lời khai, hỏi cung bị can trước khi phê chuẩn, bảo đảm chống oan hoặc bỏ lọt tội phạm; thực hiện nghiêm và đầy đủ biện pháp trực tiếp kiểm sát khi Điều tra viên tiến hành các hoạt động đối chất, nhận dạng, nhận biết giọng nói, thực nghiệm điều tra, khám xét. Kiểm sát chặt chẽ và tuân thủ nghiêm túc việc hỏi cung bị can, lấy lời khai có ghi âm hoặc ghi hình có âm thanh tại trụ sở Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát các cấp và các cơ sở giam giữ; chấp hành nghiêm quy định việc đóng dấu bút lục tài liệu,

chứng cứ theo quy định tại khoản 5, Điều 88 Bộ luật tố tụng hình sự 2015; chủ động thực hiện các hoạt động số hoá hồ sơ vụ án theo quy định ở những nơi có đủ điều kiện; tăng cường kiểm sát chặt chẽ việc quyết định đình chỉ điều tra (miễn trách nhiệm hình sự hoặc do hành vi không cấu thành tội phạm), kiên quyết yêu cầu hoặc trực tiếp huỷ bỏ Quyết định đình chỉ không đúng pháp luật của Cơ quan điều tra.

Trong giai đoạn truy tố, phải phúc tra lại các chứng cứ, tài liệu trong hồ sơ vụ án, đánh giá chính xác, khách quan cả chứng cứ buộc tội và chứng cứ gỡ tội. Trước khi quyết định việc truy tố, nếu cần thiết thì trực tiếp hỏi cung bị can, ghi lời khai người làm chứng, người bị hại, trực tiếp xem xét các dấu vết, vật chứng; nâng cao chất lượng bản Cáo trạng bảo đảm việc truy tố bị can phải đúng người, đúng tội danh, đúng tính chất mức độ hành vi phạm tội và đúng thời hạn luật định;

Trong giai đoạn xét xử vụ án, phải nâng cao chất lượng tranh tụng tại phiên tòa. Kiểm sát viên phải nắm chắc nội dung của vụ án, các chứng cứ buộc tội và chứng cứ gỡ tội, dự kiến các vấn đề cần xét hỏi, xây dựng kế hoạch tranh luận, đối đáp tại phiên tòa và dự thảo bản luận tội ngay từ giai đoạn chuẩn bị xét xử. Tại phiên tòa phải chủ động xét hỏi, tranh luận làm rõ các tình tiết của vụ án, khi tranh luận cần lưu ý đưa ra những chứng cứ tài liệu và lập luận để đối đáp đầy đủ các ý kiến của bị cáo, người bào chữa và những người tham gia tố tụng khác tại phiên tòa.

Nâng cao trách nhiệm, nắm chắc đầy đủ quản lý chặt chẽ các vụ án, bị can, bị cáo đã tạm đình chỉ, thường xuyên rà soát, xử lý kịp thời bảo đảm khi có căn cứ phục hồi hoặc đình chỉ vụ án thì xử lý, giải quyết theo đúng quy định pháp luật.

2. Quá trình tăng cường trách nhiệm công tố trong giải quyết các vụ án hình sự phải kịp thời phát hiện các trường hợp bức cung, nhục hình và xử lý nghiêm theo pháp luật; bảo đảm và tạo điều kiện cho người bào chữa và người tham gia tố tụng khác nghiên cứu hồ sơ và thực hiện quyền bào chữa; tôn trọng và xem xét đầy đủ, kịp thời ý kiến của người bào chữa và của người tham gia tố tụng khác; Kịp thời phát hiện những vi phạm pháp luật của những người có thẩm quyền tố tụng trong quá trình tuân thủ Bộ luật tố tụng hình sự để ban hành kiến nghị, kháng nghị khắc phục bảo đảm cho các hoạt động tư pháp được tuân thủ nghiêm chỉnh; tăng cường thực hiện quyền kháng nghị, đặc biệt là kháng nghị ngang cấp.

3. Cơ quan điều tra VKSND tối cao, Cơ quan điều tra Viện kiểm sát quân sự Trung ương tiếp tục thực hiện nghiêm Chi thị số 05/CT-VKSTC ngày 17/05/2019 của Viện trưởng VKSND tối cao về tăng cường công tác điều tra thuộc thẩm quyền; tăng cường phối hợp chặt chẽ với các đơn vị nghiệp vụ trực thuộc VKSND tối cao, Viện kiểm sát các cấp và các cơ quan chức năng có thẩm quyền thực hiện tốt việc tiếp nhận giải quyết tố giác, tin báo tội phạm và kiến nghị khởi tố, kịp thời phát hiện các tội phạm

xâm phạm hoạt động tư pháp, tội phạm tham nhũng, chức vụ xảy ra trong hoạt động tư pháp theo quy định của Bộ luật tố tụng hình sự năm 2015.

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN.

1. Các đơn vị thực hành quyền công tố thuộc VKSND tối cao, Viện kiểm sát các cấp theo chức năng nhiệm vụ được phân công, chủ động triển khai có hiệu quả các biện pháp tăng cường công tố trong giải quyết các vụ án hình sự; Cơ quan điều tra VKSND tối cao, Cơ quan điều tra Viện kiểm sát quân sự Trung ương tiếp tục thực hiện các biện pháp tăng cường công tác điều tra các vụ án thuộc thẩm quyền, góp phần hỗ trợ đắc lực việc thực hiện chức năng công tố của Viện kiểm sát các cấp;

2. Vụ Tổ chức cán bộ (Vụ 15) phối hợp với Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội (T2); Trường Đào tạo bồi dưỡng nghiệp vụ kiểm sát tại thành phố Hồ Chí Minh (T3) triển khai xây dựng Chương trình đào tạo tập huấn chuyên sâu nâng cao kỹ năng thực hành quyền công tố, kiểm sát việc giải quyết các vụ án hình sự theo đúng tinh thần của các đạo luật mới ban hành;

3. Vụ Pháp chế và Quản lý khoa học (Vụ 14) nghiên cứu, tổng kết thực tiễn, tham mưu đề xuất, sửa đổi, bổ sung các quy định pháp luật về tăng cường công tố trong giải quyết các vụ án hình sự;

4. Cục Kế hoạch - Tài chính (Cục 3) phối hợp với Cục thống kê tội phạm và công nghệ thông tin (Cục 2) tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong chỉ đạo, quản lý điều hành; xây dựng liên thông hệ thống ghi âm hoặc ghi hình có âm thanh theo quy định của pháp luật tố tụng hình sự nhằm nâng cao hơn nữa chất lượng hoạt động công tố trong giải quyết các vụ án hình sự;

5. Tạp chí kiểm sát, Báo Bảo vệ pháp luật và các trang thông tin điện tử trong ngành tăng cường thông tin, tuyên truyền, phổ biến về vị trí, vai trò, kết quả tăng cường trách nhiệm công tố trong giải quyết các vụ án hình sự.

Giao Vụ trưởng Vụ thực hành quyền công tố và kiểm sát điều tra án trật tự xã hội VKSND tối cao (Vụ 2), chủ trì, phối hợp với Chánh văn phòng VKSND tối cao giúp Viện trưởng VKSND tối cao đôn đốc, theo dõi, kiểm tra việc thực hiện Chi thị này./.

Nơi nhận:

- Chủ tịch nước (để báo cáo)
- Ủy ban thường vụ Quốc hội (để báo cáo);
- Ủy ban Tư pháp của Quốc hội (để báo cáo);
- Ban nội chính Trung ương (để báo cáo)
- Các đồng chí lãnh đạo VKSND tối cao (để chỉ đạo);
- Các đơn vị thuộc VKSND tối cao; VKSND các cấp (để tổ chức thực hiện)
- Viện kiểm sát quân sự các cấp (để tổ chức thực hiện)
- Lưu: VT, V2

VIỆN TRƯỞNG

Lê Minh Trí